

לקבלת המערכים בדואר אלקטרוני ללא תשלום, הרשמו באתר www.shiuracher.org/laderech

מערכי האקטואליה מופצים ללא תשלום על ידי עמותת שיעור אחר, הפועלת להעצמת תלמידים ולקידום מעורבות של הציבור הישראלי במערכת החינוך. מטרת התכנית להקנות ידע ולעודד את החשיבה הביקורתית דרך דיון בנושאים החדשניים העומדים מדי שבוע על סדר היום הציבורי.

כל מערכי השיעור ניתנים להורדה באתר www.shiuracher.org/laderech. הורדת המערכים מחייבת הרשמה חד-פעמית באתר. לפעילות נוספת של העמותה – העברת קורסי העשרה על-ידי מתנדבים – בקרו באתר www.shiuracher.org אין להפיץ את מערכי השיעור לשום גורם תמורת תשלום.

שיעור אחר: שיעור לדרך

הקול שלי ואני

מטרות השיעור

- התלמידים ילמדו לזהות את הקולות, החלומות והרצונות הפנימיים שלהם.
- יצירת מרחב בטוח בכיתה המאפשר בטחון לבטא את הקולות האישיים.

הכנה

- דפים חלקים כמספר התלמידים *2 וכלי כתיבה
- מומלץ להעביר את השיעור כשהתלמידים יושבים במעגל.
- יש להקדיש שיעור כפול

קהל יעד

תלמידי חט"ב ותיכון

מהלך השיעור

1. פתיחה - הכרות ממקום אחר

הסבירו לתלמידים כי במפגש היום תשמחו לשמוע ולהכיר חלקים בהם שלא באים לידי ביטוי בדרך כלל בכיתה. שאלו את התלמידים מה צריך לקרות כדי שהם ירגישו נח ובטוח לשתף במהלך השיעור? כתבו על הלוח את מה שהתלמידים אומרים וייצרו רשימת כללים שכל התלמידים מתחייבים לעמוד בה.

כללים לדוגמא:

מה שנאמר בכיתה נשאר בכיתה
אין לצחוק או לשפוט משהו שנאמר
במידה ותלמיד מציג בעיה אין לייעץ לו מה עליו לעשות, אלא לשתף באופן ההתמודדות שלכם עם מצבים דומים.

כתבו על הלוח מספר שאלות ובקשו מכל תלמיד בתורו לענות על אחת מהשאלות:

על אילו 3 דברים אתה מודה?

מה הלקח הכי משמעותי שלמדתי בחייר?

מה המתנה הכי משמעותית שהענקת לעצמך?

איזו החלטה/ צומת אתה מגדיר כבעלת השפעה על חיירך?

איזו הצלחה שלך הייתה משמעותית בעיניך?

אם יכולת לשתול תובנה בתודעה של כל בני האדם, איזו תובנה זו הייתה?

2. הקולות השונים

הציגו לתלמידים דילמה מחיי היום יום שלהם (במערך זה מוצעת דוגמה לדילמה, אך מומלץ להציג דילמה רלוונטית לתלמידי הכיתה שלך):

יעל וגיא מתנדבים ביחד במד"א. גיא לומד בתיכון חדש וגר בצפון תל אביב, יעל לומדת בעירוני ט' וגרה בדרום תל אביב. יש להם חברים שונים והתחביבים שלהם שונים, חוץ מההתנדבות במד"א שחשובה לשניהם ומחברת בניהם. בשעות הארוכות של ההתנדבות נוצר בניהם קשר עמוק, הם נפתחו ונחשפו אחד בפני השני כמו שלא נחשפו מול אף אחד אחר מהעולמות שלהם בבית. בסוף ההתנדבות האחרונה הם התנשקו ומאז לא ידברו אחד עם השני.

שאלו את התלמידים אילו קולות מתקיימים בראש של יעל? אילו קולות מתקיימים בראש של גיא? ערכו רשימה על הלוח. בסיום בקשו מהתלמידים לציין קולות נוספים שמופעלים עליהם ביום יום שלהם והוסיפו אותם ללוח. דוגמאות לקולות: החברים, אלו שהם לא חברים שלי אבל הייתי רוצה שיהיו חברים שלי, ההורים, האחים, דמויות משמעותיות בחיי שאני מעריך, המורים, מדריכים, הגוף שלי, הראש שלי, הלב שלי.

קעת חלקו לכל תלמיד דף ובקשו מהם לכתוב דילמה שמעסיקה אותם. חשוב להסביר מראש לתלמידים שהדילמות נכתבות בעילום שם וכי תבחרו מתוך הדילמות מספר דילמות להצגה בכיתה. אמרו להם מראש כי רק אתם תראו את הדילמות הכתובות, אך אם הם עדיין חוששים שתזהו את כתב היד שלהם הציגו להם לכתוב הדילמה ביד שמאל (כתב היד ביד שאינה דומיננטית נראה שונה לחלוטין מכתב היד הרגיל). שחררו את התלמידים להפסקה עברו על הדילמות ובחרו מתוך 2-3 דילמות להצגה בכיתה. לאחר ההפסקה:

הציגו את אחת הדילמות. שאלו את התלמידים אילו קולות מופעלים על מציג הדילמה? בקשו מהם לחשוב מה הם היתרונות והחסרונות של בחירה בהקשבה לכל אחד מהקולות. נסו לכוון את התלמידים לזהות מה הם היתרונות בהקשבה לקול האישי והייחודי שלהם. במידה והאווירה מתאימה הציגו דילמה נוספת.

3. כתיבה אינטואיטיבית

חלקו לתלמידים דפי חלקים ואמרו להם כי לסיום אתם רוצים ללמד אותם כלי שיעזור להם לפגוש את הקול הפנימי שלהם. הכלי הזה נקרא כתיבה אינטואיטיבית. הרעיון של כתיבה אינטואיטיבית היא שכותבים בלי לנסות שייצא יפה (זורקים את הטקסט לפח בסוף התרגיל), המטרה היא לפרוק מחשבות מתוך המודע והתת מודע. הנחיות התרגיל הן לכתוב במשך 7 דקות מבלי להפסיק. גם כאשר אין מה לכתוב כותבים "אין לי מה לכתוב" או מתארים את התחושות שעולות בגוף, העיקר לא להפסיק לכתוב. הרעיון שעומד מאחורי התרגיל הוא שלאחר מספר דקות ההגנות של התת מודע משתחררות ועולים תכנים שלא פגשנו קודם. בסיום התרגיל כל תלמיד קורא (בלב) את מה שכתב וזורק אותו לפח, ניתן לקיים סבב ספונטני ולבקש מהתלמידים לספר על החוויה (לא על תוכן הכתיבה).

למורה:

1. מומלץ לנסות את התרגיל על עצמכם לפני שאתם מעבירים אותו לתלמידים.
2. חשוב להדגיש לתלמידים כי הם לא ישתפו בתוכן של הכתיבה וכי בסיום הכתיבה הם יזרקו את הדף לפח (אם ירצו).

4. סיכום

ערכו סבב לפי מקומות הישיבה ובקשו מכל תלמיד לתאר במילה אחת את החוויה שלו בשיעור.

